

* Шунмгъа хөөч *

Могъат голин ар амнд зогс-джасн хөбнә хошур хө орулдж йовхла машин ирдж зогсв. Машинәс буусн залусур, чон толгъата, арат сүүл-тә, дөрвн көлнь цагъан булгик көк ноха, голин булнъгас хошурн ордж ирдж йовх хө-өдин өмнәс хуцад, хурдлад, тасчад хайчкх бәәдлтәгъәр өбрдәд ирчкәд, гурвн залугъин дунд йовсн Нармаг— „джилә“,—гидж келхләнь, эк-ән көкджәх тугъл кевтә шар-вадал, ардаснь унрчләд дахв.

„Акад юмб? Төрүн үзәд уга кун тал, өмнн таньлдг кевтәгъәр, эн унрчләд йовд-гнь сән йор,“—гидж Нарма санчкад, хәрү эргәд, зоогъ-инь иләд,—„галзн“, „галзн“—гидж таньлдв.

Эн өдрәсн авн Нарма отарин хөд тоолдж авад, ах хөбч болад көдләд бәәв. Эн ик көк нохад „галзн“ нерн чигн шинъгрв. Онъчта сәәнәр көдлдж, уурмүдтән үзмджтә болдж, төрсн эврә газртан торгън нооста хөбдин төлин сәәнәр авхулдж, толгъагъинь ол кех зура өмнән тәвдж эн эклдж көдлв.

Өрк-буләрн отар хө авсн Нарма, асхн хонгтан эврәнн арвн долата дү Михаил, 67-н наста эцк Бокта, гергн Мария—эднләгъән кен ямаран көдлмш кех, ягъдж хө асрх-ла сән болхин күүндвр кел-дәд, нигдж шиидв:

Бокта өвгн сөбдн хө манх, Нарма, Михаил хойр өдртн селәд хө хәрүлх, үвлин өвс, хаша-хаац белдх, Мария хот-хол белдх, дакад нохас хә-ләх болв. Иигдж көдлмшән хоорндан ховагъал, эдн ма-лин ард ордж, ухагъан көдл-мштән өгч, чидлән әрвлл уга көдләд бәәцхәв.

Одахн „Степной“ совхозиг уурулад, хойр әнъг кев. те-гәд Нарман көдлджәсн ферм „Ленинский“ совхозд өггдв. „Степной“ совхозин директор үр В. С. Монак „Ленинский“ совхозин директор үр В. С. За-рытовскийд шогли келджәнә: чи нанд өртәч, негдвәр бол-хла, совхозин өрәлн чамур гарв, хойрдвар болхла, сов-хозин сән гисн хөбч Бакта-ев Нармаг авбч,—гив.

—Не, Нарманчи сән юмб?—гидж Зарытовскийн сурврт—үр Монак нигдж цәәлгъв:—Нарма шунмгъа, үзмджтә хө-бч. Эн үвләс нег чигн хөбнә гару угагъар үвлздж гарв, тегәд хойр амта сән гидг хавалар мөрәлгдлә, мөнъгәр бас мөрәлгдлә. Ода 100 хөн болгънас 138 хургъ авч аср-лжана. Хәләджәх хөбдн тар-гън, цатхлнъг. Чамд тиим хөбч бәәнү?—гидж Монак цәәлгъврән төгсгв.

Эднә күүндвр сонъсдж суу-сн „Степной“ совхозин ах

эмч Бобров В.И. күүндврт бас орлцв.— Нарма хөбнд дурта, муурхан медг уга хө-бч—гидж эклв.—Намрин киитн эклтл ик эртәс үвлзнъгән сәәнәр ясдж белдв, үвлзнъ-гүрн үвлин өвсән зөбдж авб. Халун өдрмүдт өрүн серүнлә хөбгъән идүләд, үдин халунд амрулад, асхн ик ора күртл хәләдж асрдг билә. Увл-хавр уга цаг-цаглань услдж бәәв. Эн үвл нургълдж хөбдн га-зр иддж гарв. Өдр болгън концентрат өгч, хөбдт, идхдн сән болтха гигъад, цаг-цаг-лань давс бас өгч бәәв. Хөд хонх бәәриг цасн, чиигәс ар-чдж, үвлин эргцд хүүрәгъәр бәрджәв. Хөбнә хургъланд ик эртәснь белдв. Эврә бри-гадинн чидл-күчәр нилх хур-гън эктәгъән 2—3 хонгт бәә-дг 80 хаша кев. Эдниг мел цугтагъинь хулсар кев. Ко-шард-басд бәәрлгънә эв-аргъ-ар энджл хургъдан асрв, тер төләдән хургъдн бооджнъ-гъу, цатхлнъг болн нег чигн гару угагъар өслжәнә.

Ода Нарма 100 хөн болгъ-нас авсн 138 хургъан гару угагъар асрдж, хөбдән сәә-нәр идшлүлдж, Н.С. Хруще-вин йбрәлин хәрүд, Алдр Ок-тябрин 40-ч өбнин байрт сән белг белдхәр зүткдж йовна.

Д. БОСХМДЖИЕВ.
Целинн район.